

Tredje Söndagen i Stora fastan

Kampen mot ondskan – Den demonbesatte stummes söndag

2 Mos. 8:16-24; Ef. 5: 1-14; Luk. 11:14-28; Ps. 25:1b-2b, 17-18, 20

Släpp mitt folk!¹ Det var vad Herren Gud befallde Mose att säga till farao.

Släpp mitt folk!

Det handlade då om att befria Guds folk ur slaveriets fångenskap. Det var en dramatisk och omvälvande tid. Och det handlar, än i våra dagar, om att befria; om att ta människan ut ur fångenskapen, en kamp som är minst lika dramatisk som flykten ut ur Egypten.

Problemet idag är att fångenskapen inte alltid märks. Och inte heller det som håller oss fast. Det är lättare att förstå att man är fången då det finns bojor att ta på. Det är lättare att inse att man är förslavad när det finns en farao att peka på. Men när det som håller oss fast inte vill synas och märkas; när det som binder oss i själva verket vill få oss att tro att vi är fria, vad har vi då att ta till?

Problemet idag, då vi närmar oss frågor som ondskan och besatthet, är att människan slår det ifrån sig. Man vill inte riktigt se sig själv som drabbad utan säger saker i stil med ”ja, ondskan är hemskt och det är synd om de som drabbas”. Det blir väldigt jobbigt då ondskan kommer för nära, för då tvingas man till kamp. Men om man inte kämpar mot ondskan utan är likgiltig, då har man fallit för den.

Det är som med synden, som många menar bara är ett maktmedel som tjänar till att förtrycka och förminska människor. Och det är helt korrekt: Synden – alltså bortvändheten, likgiltigheten – är ett maktmedel som förslavar och trycker ner. Men det är inte, som man vill göra gällande, ett Guds (eller Kyrkans) vapen, utan ett ondskans redskap.

Den helige aposteln Paulus uppmanar oss i sitt brev att avslöja mörkret och dess gärningar.² Han uppmanar oss att fortsätta det verk som Moses, med orden ”släpp mitt folk”, förutsade och som Kristus Jesus kom för att slutföra.

För att veta hur vi som kristna bör kämpa mot ondskan, måste vi först känna till vad ondskan är. I takt med den kunskapen lär vi oss också att se var ondskan finns, hur den ser ut och verkar. Först då vi vet vad ondskan är och har avslöjat den, kan vi kämpa mot den.

¹ 2 Mos. 8:20b

² Ef. 5:11

Så vad är då ondskan?

Ett problem idag är oviljan att tala om ondskans upphov, alltså djävulen. Det har, också i religiösa kretsar, vuxit fram en föreställning om att satan inte existerar utan, precis som besatthet, bara är vidskepelse och tillhör det förgångna. Men det finns bara en som tjänar på föreställningen om att inte finnas, nämligen satan själv.

Ondskans upphov är djävulen. Djävulen skapades av Gud som en ängel med, som alla änglar, en fri vilja vilken användes för att motsätta sig Guds vilja och plan. Djävulen är alltså en fallen ängel. Märk väl att Satan inte av naturen är ond utan av vilja och handling. I satan finns ingen sanning utan bara falskhet. Men satan är inte bara negerad Gud utan en kraft med fri vilja som alltid väljer det onda. Djävulen har förmåga att känna igen gudomlig makt – som då han frestar Kristus Jesus och känner Honom som Guds Son. Under sig har satan legioner och osynliga makter med sina egna sataniska läror. Såväl djävulen som alla onda andar vet att Gud existerar och de kan urskilja hängivna Kristna. Djävulen använder sig av alla tänkbara metoder för att göra människan till slav under sataniska makter och orsaka uppror mot Gud. Satan är orsaken till korruption och kaos; en parasitär kraft i världen som slutligen skall förgöras av Gud på den yttersta dagen. Det finns inga kompromisser mellan Gud och djävulen och därför kommer kampen att fortgå intill slutet.

Lägg märke till att världen, som Guds skapelse, inte är ond. Därför är inte heller människan, i sig, ond. Det som är ont är den sataniska makten. Men den förgörs av Korsets kraft och Kristi uppståndelse.

Detta är vad Kyrkan lär. Och det kan upplevas som hårdsmält. Men faran med att prata bort djävulen som ondskans orsak – utöver att man då ger satan fritt spelrum – är att ondskans ursprung måste förklaras på något annat vis. Och då är risken att det är människan som pekats ut som ond, eller att ondskan inte finns, alternativt bara är ett diffust fenomen. Den som hävdar dessa ting säger samtidigt att Gud har skapat ondskan och då är man på mycket, mycket farliga vägar.

Att säga att ondskan är total frånvaro av godhet; som skillnaden mellan ljus och mörker, är alltså rätt. Men det är inte hela sanningen. För ondskan har en agenda och det är att hindra oss människor från att finna och odla relationen med Gud. Satans plan är att förhindra människan att göra Guds vilja att hon skall bli helig.

Då är frågan: på vilket sätt verkar ondskan?

Frågans svar är nästan självskrivet: på alla sätt som hindrar oss att följa Kristus. Ondskan visar sig i många skepnader. Ett av satans ansikten syns i form av leende erbjudanden om ett bekvämt liv och rikedom; som idén om att man inte behöver Gud; att man inte är någon syndare; att det är skönare att ligga kvar i sängen i stället för att ta sig till kyrkan. Ett annat erbjudande, som håller människan kvar i fångenskapen, är den s.k. mänskliga rättigheten att ta både sitt eget och andras liv.

Att vara utsatt för sataniska krafter behöver alltså inte märkas; inte göra ont eller vara besvärligt. Tvärt om, det kan vara mycket behagligt och lustfyllt. Men lik fullt står de i motsats till vad Gud har för avsikt med oss. Det är inte givet att slaveriet och fångenskapen tar sin plats i smutsiga fängelsehålor och mörka gruvor. Det är alltså något mycket bedrägligt och försåtligt vi har att bekämpa och vi kan bara ana hur sataniskt det är då mörker fås att framstå som ljus.

Hur kan vi då bekämpa detta?

Mose sa till farao: ”Så säger Herren: Släpp mitt folk, så att de kan hålla gudstjänst åt mig!”³. Och detta är ännu giltigt för människan är fortfarande bunden till halsen. Mose befriade Guds folk och tog dem ut ur vad Gud hade förbannat, till det utlovade landet. Den nye Moses, Jesus Kristus, Han som är världens ljus⁴, tar oss ut ur mörkret till det utlovade eviga livet. Genom Honom har vi möjlighet att överleva.

I ljuset avslöjas mörkrets krafter. Det duger inte att famla med orden eller att förneka det som vill oss ont. ”Låt ingen bedra er med tomt prat”⁵ skriver den helige aposteln. Vi måste våga tala öppet och rakt om det som bryter ner.

”Allt som uppenbaras är ljus. Därför heter det: ’Vakna upp, du som sover, och stå upp från de döda, så skall Kristus lysa över dig.’”⁶

Ondskan kan bekämpas när vi känner den vid namn. Då, när vi har vaknat, kan vi säga: släpp mig, satan, jag tillhör Guds folk!

³ 2 Mos. 8:20b

⁴ Joh. 8:12

⁵ Ef. 5:6

⁶ Ef. 5:14